

«ԵՐԵՎԱՆԻ ԶԵՐՄԱԷԼԵԿՏՐԱԿԵՆՏՐՈՆ» ՓԲԸ-Ի ՀԱՇՎԵՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆ

Հաշվեքննության օբյեկտը		Ստուգման օբյեկտը
ՀՀ էներգետիկ ենթակառուցվածքների և բնական պաշարների նախարարություն		«Երևանի Զերմաէլեկտրակենտրոն» ՓԲԸ
Հաշվեքննության կատարման ժամկետը		Հաշվեքննությունն ընդգրկող ժամանակաշրջանը
28.03.2019-30.12.2019թթ.		01.01.2017-31.12.2018թթ.
Հաշվեքննության առարկան		Հաշվեքննության մեթոդաբանությունը
«Երևանի Զերմաէլեկտրակենտրոն» ՓԲԸ-ի ֆինանսատնտեսական գործունեությունը		Իրականացվել է համապատասխանության և կատարողականի հաշվեքննություն: Հաշվեքննության ընթացքում կիրառվել են զննում, դիտարկում, հարցում, արտաքին հաստատում, վերլուծական ընթացակարգ, վերահաշվարկ, վերակատարում ընթացակարգերը:
Համակարգին միտված առաջարկություններ	Արդյունքին միտված առաջարկություններ	Խնդիրներին միտված առաջարկություններ
-	7	10

Հաշվեքննության կարծիք	Եզրակցություն	Հղումը
Համապատասխանության հաշվեքննության մասով տրվել է «Ոչ լիարժեք եզրահանգում» կարծիք:	Տնտեսման սկզբունքը չի պահպանվել:	

Ծանոթություն: Հաշվի առնելով միջազգային որոշ պայմանագրերին առնչվող տեղեկությունների բնույթը՝ հաշվեքննության ընթացիկ եզրակացության մի մասը ներկայացվել է «Պեդական և ծառայողական գաղտնիքի մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված ընթացակարգով:

Առավել ուշագրավ փաստեր

- Սակագնի ձևավորման մեջ ներառվող աշխատավարձի ֆոնդի գումարներից, թափուր հաստիքների համար նախատեսված գումարների հաշվին 2017թ. ընթացքում աշխատողների համար հաշվարկվել և վճարվել են 64,731.5 հազ. դրամ և 84,489.1 հազ. դրամ պարգևատրում, այն դեպքում, երբ հաստատված հաստիքացուցակների համաձայն միավոր աշխատավարձի մեջ ի սկզբանե ներառվել են աշխատողների հիմնական աշխատավարձը և աշխատողների համար նախատեսված ամենամսյա պարգևատրումները՝ հիմնական աշխատավարձի 5%-ից մինչև 45%-ի չափով: 2017-2018թթ. այն կազմում է ընդամենը՝ 238,399.4 հազ.դրամ: Աշխատակիցների հետ ի սկզբանե աշխատանքային պայմանագրերը կնքվել են նույն տրամաբանությամբ՝ պայմանագրի մեջ նշելով նաև պարգևատրման տոկոսի չափով գումարը: Հաստիքացուցակում կամ աշխատանքային պայմանագրում տոկոսային հարաբերությամբ պարգևատրման գումարների ներառումը չի համապատասխանում «ՀՀ աշխատանքային օրենսգրքի» պահանջներին, քանի որ պարգևատրումը օրենքով, այլ նորմատիվ իրավական ակտերով, կոլեկտիվ կամ աշխատանքային պայմանագրերով, գործատուի իրավական ակտով սահմանված կարգով և չափերով աշխատանքային պարտականությունները պատշաճ կատարելու, երկարամյա աշխատանքի և ծառայության, ծառայողական պարտականությունները գերազանց կատարելու համար ամսական, եռամսյակային, կիսամյակային պարբերականությամբ կամ մեկանգամյա վճարվող վարձատրությունն է: 2017թ. ընթացքում ընկերության աշխատակիցների համար հաշվարկվել և վճարվել են 180,332.1 հազ. դրամ պարգևատրում, որը կազմում է ընդհանուր աշխատավարձի ֆոնդի 26%-ը, 2018թ. ընթացքում հաշվարկվել և վճարվել են 207,287.9 հազ. դրամ աշխատավարձ, որը կազմում է ընդհանուր աշխատավարձի ֆոնդի 27.4%:
- «Երևանի ԶԷԿ» ՓԲԸ-ի (այսուհետև Ընկերություն) և ABB AB, Substations և Cobra Instalaciones Y Servicios S.A. կոնսորցիումի հետ 2016թ. հուլիսի 14-ին կնքվել է նոր ենթակայան կառուցելու վերաբերյալ պայմանագիր, սակայն կառուցման աշխատանքները սկսվել են 2017թ. հունվարից՝ ֆինանսավորումը ուշացնելու հետևանքով: Գործողության ժամկետը սահմանվել է 17 ամիս, որը հետագայում երկարաձգվել է մինչև 20 ամիս և կառուցման ավարտ է սահմանվել 16.09.2018թ.-ը: Արդյունքում, ծրագիրը չի իրականացվել սահմանված ժամկետներում, 31.12.2018թ. դրությամբ՝ չեն ստորագրվել աշխատանքների կատարման վերջնական արձանագրությունները, ինչպես նաև չեն հաշվարկվել աշխատանքների ուշացումների համար պայմանագրով նախատեսված տույժերի և տուգանքների գումարները:
- Ընկերությունը 2017թ.-ին կատարել է շուրջ 301,738.0 հազ. դրամի մեկ անձից և բանակցային ընթացակարգերով գնումներ: Մասնավորապես, արտասահմանյան գործընկերներից իրականացված գնումները, որով և առկա է անհամապատասխանություն «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի 18-րդ հոդվածի 5-րդ մասի պահանջների հետ, ինչպես նաև չեն կնքվել պայմանագրեր, ինչը հակասում է 22.12.2010 թվականի «Գնումների մասին» ՀՀ ՀՕ-206-Ն օրենքի 20-րդ հոդվածի 1-ին մասի պահանջներին:
- 2018թ. գնումներն իրականացնելիս, համաձայն ՀՀ կառավարության 29.03.2018թ. N347-Ա որոշման, Ընկերությանը թույլատրվել է որոշ ապրանքների,

աշխատանքների և ծառայությունների գնման գործընթացներն իրականացնել անմիջապես արտադրողներից կամ վերջիններիս միակ ներկայացուցիչ հանդիսացող անձանցից և 794,168.79 հազ. դրամի գնումները կատարվել են մեկ անձից և առանց համապատասխան պայմանագրեր կնքելու: Առկա է անհամապատասխանություն ՀՀ կառավարության 04.05.2017թ. N 526-Ն որոշման 71-րդ կետի պահանջների հետ:

- 2017-2018թթ. Ընկերության կողմից կատարվել են գնումներ, որոնց հրավերների տեխնիկական բնութագրերում հղում է կատարվում գնման առարկայի մոդելին, մակնիշին ու արտադրողին: Առկա է անհամապատասխանություն «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի 13-րդ հոդվածի 5-րդ մասի պահանջների հետ:
- «Գազատուրբինի մոդեռնացում C2 ինսպեկցիայի ժամանակաշրջանում աշխատանքների ծավալները՝ ըստ GE ընկերության ընթացակարգի» մրցույթում հաղթող ճանաչված ընկերության հետ կնքվել է 346,624.0 հազ. դրամի պայմանագիր: Հաշվեքննության արդյունքում արձանագրվել են հետևյալ փաստերը.

- Մրցութային հանձնաժողովի կողմից խախտվել է «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի 6-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 5-րդ ենթակետի, 34-րդ հոդվածի 1-ին մասի բաց մրցույթի հրավերի մաս 1-ի 2-րդ կետի 2.5 ենթակետի (4), (գ) և հավելված 5.2-ի վերջին պարբերության պահանջները, այն է՝ «Ամբողջական չեն անձնակազմի որակավորումը հավաստող փաստաթղթերը»:

- Սահմանվել են լրացուցիչ աշխատանքներ (գազատուրբինի ռոտորի հանում, հետ տեղադրում և կոմպրեսորի ու տուրբինի թիակների հղկում, տաշում), բայց գազատուրբինի ռոտորի հանման և հետ տեղակայման, շինհրապարակ տեղափոխման աշխատանքները նախատեսված են եղել պայմանագրով և դրանց կատարողականները ներկայացված են եղել մինչև լրացուցիչ համաձայնագրի կնքումը N1 և N2 կատարողական ակտերով:

- Հղկման աշխատանքներ կատարվել են միայն կոմպրեսորի թիակների վրա, որը նախատեսված և ցուցված չի եղել ՀՇԳՑ թիվ 1 էներգոբլոկի հիմնական նորոգման աշխատանքների տեխնիկական կանոններով, պահանջներով կամ ստանդարտներով: Չի ներկայացվել նաև տեխնիկական հսկողություն իրականացնող «Ջեներալ էլեկտրիկ» ընկերության ցուցումները տվյալ աշխատանքների վերաբերյալ, մասնավորապես, որ առկա է «Ջեներալ էլեկտրիկ» ընկերության գրությունն ուղղված ընկերությանը, որով «Ջեներալ էլեկտրիկ» ընկերության տեխնիկական դեպարտամենտը արձանագրել է մատակարարված թիակների մասով խնդիրներ և առաջարկել է իր հաշվին իրականացնել դրանց հնարավորինս շուտ փոխարինումը և փոխադրումը:

- «Գազատուրբինի մոդեռնացման աշխատանքներ C2 ինսպեկցիայի շրջանակներում» «Ջեներալ էլեկտրիկ» ընկերության կողմից», մեկ անձից գնում, որի պայմանագրի գինը կազմել է 783,240.9 հազ. դրամ և «Շոգետուրբինի կապիտալ աշխատանքներ C2 ինսպեկցիայի շրջանակներում» (ծառայությունների մատուցում) «Ֆուջի» ընկերության կողմից», մեկ անձից գնում, որի գինը կազմել է՝ 266,509.4 հազ. դրամ, գործընթացներում կապիտալ աշխատանքների ժամկետների երկարացման արդյունքում Ընկերությունը կրել է

հետևյալ լրացուցիչ ծախսերը՝ «Ջեներալ էլեկտրիկ» ընկերության մասով 158,015.71 եվրո, իսկ «Ֆուջի» ընկերությունների մասով՝ 15,426.36 ճապոնական իեն:

○ Կապիտալ վերանորոգման աշխատանքների ժամկետը նախատեսված 51 օրից փաստացի կազմել է 62 օր: Համաձայն Ընկերության կողմից ներկայացված պարզաբանման՝ սեփական կարիքների համար «ՀԷՑ» ՓԲԸ-ից ձեռք բերվող էլեկտրական էներգիայի դիմաց Ընկերությունը պլանավորել էր կատարել 45,740 հազ. դրամի ծախս (քանի որ փոխհոսքերի գործառույթը չի պլանավորվում), սակայն փաստացի կատարել է 80,113 հազ. դրամի ծախս, որից 26,447.0 հազ. դրամը (1,303,824 կՎտ/ժ) փոխհոսքեր գործարքի շրջանակներում էլեկտրական էներգիայի արտահանման համար: Այսինքն, Ընկերությունն առանց փոխհոսքերի «ՀԷՑ» ՓԲԸ-ից սեփական կարիքների համար ձեռք բերված էլեկտրական էներգիան կազմել է 53,666 հազ. դրամ: Հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողովի կողմից հատկացված 45,740 հազ. դրամի փոխարեն Ընկերության փաստացի ՀԷՑ ՓԲԸ-ից ձեռք բերված էլեկտրական էներգիայի գծով ծախսը կազմել է 53,666 հազ. դրամ՝ գերաճախսը կազմել է 7,926.0 հազ.դրամ:

○ «Գազատուրբինի մասերի ձեռք բերում «Ջեներալ էլեկտրիկ» ընկերությունից» (գինը 355,725.2 հազ. դրամ) և «Շոգետուրբինի մասերի ձեռք բերում «Ֆուջի» ընկերությունից» (գինը 207,898.7 հազ. դրամ) մեկ անձից գնման գործընթացներում՝

○ Խախտվել է «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի 13-րդ հոդվածի՝ «Գնման առարկայի բնութագրերը» 1-ին և 3-րդ կետի պահանջները, Ընկերությունը գնվող աշխատանքների (ծառայությունների) համար պահանջվող տեխնիկական բնութագրեր չի ներկայացրել «Ֆուջի» ընկերությանը:

○ Մատուցած աշխատանքների համար երկկողմանի հաստատված նախահաշիվներ, գնահաշվարկներ առկա չեն: Գնումների պլանում բացակայում են ապրանքների ձեռք բերման միավորի կողմնորոշիչ գների վերաբերյալ գների փաստաթղթավորված վերլուծական հիմնավորումները, իսկ փաստացի ձեռքբերումների գները ներկայացված են մեկ թվով, այլ ոչ թե՛ ըստ ապրանքների գների:

- «Գույքի գնահատման ծառայության մատուցում» (Պայմանագրի գինը 9,890.0 հազ. դրամ) գնանշման հարցման ընթացակարգում հաղթող ճանաչված «Արթին Էնթերպրայզ» ՍՊԸ-ի հետ 27.04.2018թ. կնքված պայմանագիր, որում՝

○ Հստակ չի նշվում գնման անհրաժեշտությունը: Խախտվել է «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի 9-րդ հոդվածի 1-ին կետի 2-րդ ենթակետի պահանջը:

○ Համեմատության համար անհրաժեշտ է անդրադառնալ 2017 թվականին գույքի գնահատման ծառայության ձեռք բերմանը, որի պայմանագիրը կնքվել է 13.10.2017թ., այսինքն՝ ավելի քան 5 ամիս առաջ և պայմանագրի գինը կազմել է՝ 19,900.0 հազ. դրամ: Պայմանագրի անբաժան մաս հանդիսացող տեխնիկական

բնութագրով սահմանվել է 2018թ. տեխնիկական բնութագրով սահմանված գրեթե նույն նպատակը՝ «Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներին և Միջազգային Ստանդարտների Կոմիտեին համապատասխան հաշվապահական հաշվառում վարելու նպատակով՝ 01.12.2017թ. դրությամբ», իսկ ծառայության մատուցումը սահմանվել է այսպես՝ «Կազմակերպության հիմնական միջոցների իրական և մնացորդային արժեքների, ինչպես նաև օտարվող պաշարների վերագնահատման ծառայությունների մատուցում»: Աշխատանքների արդյունքի ամփոփման 18 անուն գործողություններից (2017թ. 17 անուն գործողություն է սահմանված) 13 անունը նույնն է, ինչ որ 2017 թվականին:

- «ՀՀ-ի և Վերակառուցման և Զարգացման Միջազգային Բանկի (այսուհետ՝ ՎՀՄԲ) միջև 2015թ. ապրիլի 8-ին ստորագրված «Էլեկտրահաղորդման ցանցի բարելավման ծրագիր» 8495-AM և 2016թ. մայիսի 12-ին ստորագրված «Էներգետիկայի ոլորտի ֆինանսական առողջացման ծրագիր» 8615-AM համաձայնագրերի, ՎՀՄԲ «Վարկերի ընդհանուր պայմաններ»-ի Բաժիններ 5.08-ի և 5.09-ի դրույթների (այսուհետ Ընդհանուր պայմաններ) պահանջներին ԵՐՋԷԿ-ի համապատասխանության /իրագործելիության ապահովման աուստրոսինգի ծառայությունների ձեռք բերում» (պայմանագրի գինը 31,800.0 հազ. դրամ) գնանշման հարցման ընթացակարգում հաղթող ճանաչված «ԴԻ ԶԻ Քոնսալթինգ» ՍՊԸ-ի հետ 08.08.2018թ. կնքված պայմանագիր: Համեմատության համար անհրաժեշտ է նշել, որ նմանատիպ ծառայությունների մատուցման համար 2017թ. կնքված պայմանագրի գումարը կազմել է՝ 99,900.0 հազ. դրամ: Ծառայությունների մատուցման տեխնիկական բնութագրերը համեմատվել են և պարզվել է, որ 9 կետից բաղկացած «Հիմնական պահանջների նկարագրությունը» բաժնում 5 կետ կրկնվում է, իսկ 8 կետից բաղկացած «Գնման առարկայի նկարագրերը» բաժնում 3 կետեր նույնպես կրկնվում են: Արդյունքում, տարբեր տարիների մատուցված ծրագրի հաշվապահական աուստրոսինգի ծառայությունները կատարվել են տարբեր գներով:
- ՓԲԸ-ում 2017 թվականին ձեռք բերված երկու մեքենաների պետհամարանիշների համար վճարվել է 1,224.0 հազ. դրամ: Յուրաքանչյուր մեքենայի համար 612.0 հազ.դրամ:
- Նոր ենթակայան կառուցելու նպատակով ներգրավվել են ավելի շատ վարկային միջոցներ, որի հետևանքով, համաձայն ենթավարկային պայմանագրի 3-րդ կետի, վարկառուն չօգտագործված վարկի դիմաց վճարել է պարտավճար տարեկան 0.25 տոկոսի չափով՝ 2015թ. հունիսից մինչև 2016թ. դեկտեմբեր ամիսը շուրջ 118,000.0 ԱՄՆ դոլար, 01.01.2017-31.12.2018թթ.՝ 74,121.4 ԱՄՆ դոլար:

Ծանոթություն: Վերոնշյալ հաշվեքննությունն ունի գաղտնի մաս, որին հնարավոր է ծանոթանալ «Պետական և ծառայողական գաղտնիք մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված կարգով:

«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԻՆՈԿԵՆՏՐՈՆ» ՊՈԱԿ-Ի ՀԱՇՎԵՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆ

Հաշվեքննության օբյեկտը		Ստուգման օբյեկտները	
ՀՀ կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարության		«Հայաստանի ազգային կինոկենտրոն» ՊՈԱԿ	
Հաշվեքննության կատարման ժամկետը		Հաշվեքննությունն ընդգրկող ժամանակաշրջանը	
10.04.19-28.02.20թթ.		01.01.17-31.12.18թթ.	
Հաշվեքննության առարկան		Հաշվեքննության մեթոդաբանությունը	
«Հայաստանի ազգային կինոկենտրոն» ՊՈԱԿ-ի ֆինանսատնտեսական գործունեություն		Իրականացվել է համապատասխանության հաշվեքննություն: Կիրառվել են հարցում, արտաքին հաստատում, վերլուծական ընթացակարգ, վերակատարում, վերահաշվարկ հաշվեքննության ընթացակարգերը:	
Համակարգին միտված առաջարկություններ	Արդյունքին միտված առաջարկություններ	Խնդիրներին միտված առաջարկություններ	
2	0	5	
Հաշվեքննության կարծիք			Հղումը
Համապատասխանության հաշվեքննության մասով տրվել է «ոչ լիարժեք եզրահանգում» կարծիք:			

Առավել ուշագրավ փաստեր

- Լիազոր պետական մարմնի կողմից ՊՈԱԿ-ի կառավարման մասով համապատասխան խորհուրդ չի ստեղծվել: Փաստորեն՝ ՊՈԱԿ-ի կառավարումը չի համապատասխանում կանոնադրությամբ սահմանված կառավարման ձևին:
- Համաձայն ՊՈԱԿ-ի և պրոդյուսերական ընկերությունների միջև կնքված պայմանագրերի համապատասխան կետերի՝ ՊՈԱԿ-ը պետք է հսկեր պրոդյուսերի կողմից ներդրված գումարների ծախսերը՝ ըստ ներկայացված նախահաշվի: Վերջինների կողմից չի կատարվել պայմանագրերի համապատասխան կետերի պահանջները: Համադրվել է ՊԵԿ-ի կողմից տրամադրված՝ 2017-2018 թվականներին պրոդյուսերական ընկերությունների, որպես մատակարար, հարկային հաշիվ դուրս գրված և, որպես գնորդ, հարկային հաշիվ ստացած գումարների վերաբերյալ տեղեկատվությունը և ֆիլմերի նկարահանման համար կատարված ներդրումները: Կինոկենտրոնի կողմից նախատեսված չեն պրոդյուսերական ընկերության ներդրումների արժանահավատության նկատմամբ վերահսկողական կամ հաշվետվողականության գործառույթներ: Պրոդյուսերական ընկերությունների սեփական և /կամ/ համաարտադրողների միջոցներից 2,848,284.2 հազ. դրամ ներդրումների իրականացումը ռիսկային է:

- ՊՈԱԿ-ը, չունենալով ֆիլմերի նախագծերն ուսումնասիրող հանձնախմբի կողմից պետական ֆինանսավորման տրամադրման որոշում, պրոդյուսերական ընկերության հետ կնքել է պայմանագիր:
- ՊՈԱԿ-ի թվով աշխատակիցներ, որոնք աշխատում են առանց համատեղության, ըստ ՊԵԿ-ից ստացված տեղեկատվության, աշխատել են նաև այլ ընկերություններում:
- Ուսումնասիրելով 2017-2018թթ. ընթացքում վարձակալած նկարահանման և լուսավորման տեխնիկայի գնման գործընթացների վերաբերյալ տեղեկատվությունը՝ պարզվեց, որ նկարահանման և լուսավորման տեխնիկայի վարձակալության ծառայությունները մատուցվել են 2017թ.-ին՝ 63,38 մլն դրամ, իսկ 2018թ.-ին՝ 1,67 մլն դրամի չափով: Հարկ է նշել որ 2017թ.-ի հուլիս ամսվա դրությամբ գնման գործընթացներին մասնակցել և այնուհետև ծառայություններ է մատուցել միայն մեկ ՍՊ ընկերություն՝ 58,87 մլն դրամ ընդհանուր պայմանագրային գումարով /6 պայմանագրեր/: Հաշվեքննության արդյունքում պարզվել է.
 - ՍՊԸ-ի և ՊՈԱԿ-ի միջև կնքված բոլոր պայմանագրերում, որպես ընկերության տնօրեն, հանդես է եկել անձ, ով միաժամանակ աշխատել է ՊՈԱԿ-ում՝ որպես գլխավոր հաշվապահ, իսկ ՍՊԸ-ի հիմնադիրներն են հանդիսացել ՊՈԱԿ-ի նախկին տնօրենի և փոխտնօրենի հետ փոխկապակցված անձինք /հաշվառված են նաև նույն հասցեում/:
 - Գնման տեխնիկական բնութագրեր կազմվել են ապրանքների անվանումներին հղում կատարելով : 2012-2017թթ.. ընթացքում ՊՈԱԿ-ը ՍՊԸ-ի հետ կնքել է նկարահանման և լուսավորման տեխնիկայի վարձակալության պայմանագրեր 304,46 մլն դրամ գումարի չափով:
 - ՊՈԱԿ-ը կինոխցիկի հավաքածուի վարձակալության համար ՍՊԸ-ին վճարել է շուրջ 86,2 մլն դրամ, այն դեպքում, երբ կինոխցիկի հավաքածուն ՍՊԸ-ն Հայաստան է ներկրել 58,8 մլն դրամով՝ ներառյալ ԱԱՀ-ն:
- 2017 թվականին Կինոկենտրոնի մասնակցությամբ նկարահանված ֆիլմերի ցուցադրումից արտաբյուջե է մուտքագրվել՝ 3,606.3 հազ. դրամ, 2018 թվականին՝ 764,4 հազ. դրամ, իսկ 2019 թվականի 9 ամիսներին մուտքերը կազմել են՝ 1,846.0 հազ. դրամ՝ այն պարագայում, երբ յուրաքանչյուր տարի ՀՀ պետական բյուջեից «խաղարկային կինոնկարների» արտադրության համար սուբսիդավորվել է 280,000.0-300,000.0 հազ. դրամ:

ԴԵՂԵՐԻ ՇՐՋԱՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ԿԱՐԳԱՎՈՐՄԱՆՆ ՈՒՂՂՎԱԾ ՖԻՆԱՆՍԱՆՏԵՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՀԱՇՎԵՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆ

Հաշվեքննության օբյեկտը

ՀՀ առողջապահության նախարարություն

Հաշվեքննության կատարման
ժամկետը

Հաշվեքննությունն ընդգրկող
ժամանակաշրջանը

06.07.18-30.09.19թթ

01.01.07-31.12.18թթ.

Հաշվեքննության առարկան		Հաշվեքննության մեթոդաբանությունը	
Դեղերի շրջանառության պետական կարգավորմանն ուղղված ինանսատնտեսական գործունեություն		Իրականացվել է համապատասխանության և կատարողականի հաշվեքննություն: Կիրառվել են գնում, դիտարկում, հարցում, արտաքին հաստատում, վերլուծական ընթացակարգ, վերակատարում, վերահաշվարկ հաշվեքննության ընթացակարգերը:	
Համակարգին միտված առաջարկություններ	Արդյունքին միտված առաջարկություններ	Խնդիրներին միտված առաջարկություններ	
4	0	3	
Հաշվեքննության կարծիք		Եզրակացություն	Հղումը
Համապատասխանության հաշվեքննության մասով տրվել է «ոչ լիարժեք եզրահանգում» կարծիք:		Ծախսային արդյունավետության սկզբունքը չի պահպանվել:	

Առավել ուշագրավ փաստեր

- ՀՀ պետական բյուջեի նախահաշվով նախատեսվել և գնումների գործընթացով ձեռք են բերել դեղեր և լաբորատոր նյութեր (թեստ-երիզներ), որի պահանջարկը չի ձևավորվել առողջապահական համապատասխան ոլորտի գլխավոր մասնագետի կողմից ներկայացված հայտով:
- Համապատասխան առողջապահական ոլորտների գլխավոր մասնագետների, դիսպանսերների և մասնագիտացված բժշկական կազմակերպությունների կողմից ներկայացվող դեղերի պահանջարկը հաշվարկներով հիմնավորված չէ և հիվանդների թվի տատանումներին համարժեք չի փոփոխվում: Ընդ որում, մեծամասամբ գնվող դեղերի քանակները՝ հիվանդների թվի համեմատ, աճել են առաջանցիկ տեմպերով:
- Գնումների պլանով նախատեսվել և ձեռք են բերվել առողջապահական համապատասխան ոլորտի գլխավոր մասնագետի կողմից առաջարկված պահանջարկից ավելի դեղերի չափաքանակներ: Արդյունքում, գլխավոր մասնագետի կողմից պահանջված դեղերի չափաքանակների ավելացումները հանգեցրել է 79,810.7 հազ. դրամի դեղերի ավելի գնմանը:
- 2018 թվականին Նախարարության կողմից ձեռք է բերվել մեթադոն 10մգ և 40մգ՝ 170,000 հատ դեղ՝ 32,356.0 հազ. դրամ ընդհանուր արժեքով: Տվյալ դեղը չի ծախսվել և հաշվառվել է որպես մնացորդ: Արդյունքում, Նախարարության կողմից 2018 թվականին հատկացված բյուջետային միջոցների տնտեսման փոխարեն, կատարվել են ծախսեր՝ 2019 թվականի համար նախատեսված դեղորայքի գնման նպատակով:
- Տվյալ տարվա դեղերի գնման համար նախատեսված ծախսերի հաշվին գնվել են իրական պահանջարկը գերազանցող քանակությամբ դեղեր, որոնք բավարարել են նաև հաջորդ տարվա որոշակի քանակության պահանջարկը և որոնց համար

պետական բյուջեից յուրաքանչյուր տարի հատկացվել են միջոցներ: Արդյունքում, տարեցտարի գնված դեղերի բաշխումից հետո առաջացել են մնացորդներ (1,228,418.7 հազ. դրամ):

- Տվյալ տարվա պատվաստանյութերի գնման համար նախատեսված ծախսերի հաշվին գնվել են իրական պահանջարկը գերազանցող քանակությամբ պատվաստանյութեր, որոնք բավարարել են նաև հաջորդ տարվա որոշակի քանակության պահանջարկը և որոնց համար պետական բյուջեից յուրաքանչյուր տարի հատկացվել են միջոցներ: Արդյունքում, գնված պատվաստանյութերի բաշխումից հետո տարեվերջին առաջացել են պատվաստանյութերի մնացորդներ (948,874.1 հազ. դրամ):

- Տեղեկատվություն է ստացվել ՀՀ Շիրակի, Լոռու և Արագածոտնի մարզերից կենտրոնացված և մարդասիրական օգնության կարգով ձեռք բերված դեղերի՝ բնակչությանը հատկացված դեղորայքի բաշխման ցուցակների վերաբերյալ (ընդ որում ներկայացված ցուցակները ամբողջական չէին): Առանձնացվել են դեղորայք ստացած մարդկանց անուններ և ուղարկվել ՀՀ ազգային անվտանգության ծառայություն՝ ճշտելու այդ մարդկանց երկրում գտնվելու կամ երկրից բացակայելու փաստերը: ԱԱԾ-ից ստացված տեղեկատվությունը համադրելով մարզերից ստացված դեղորայքի բաշխման ցուցակների տեղեկատվության հետ պարզվեց, որ Շիրակի մարզում 16 բնակիչ (64 անգամ), Լոռու մարզում 11 բնակիչ (30 անգամ) և Արագածոտնի մարզում 1 բնակիչ (1 դեպք), ստացել են դեղորայք՝ չգտնվելով ՀՀ-ում:
- «Դեղերի և բժշկական տեխնոլոգիաների փորձագիտական կենտրոն» ՓԲԸ-ից ստացված տեղեկատվության հիման վրա Հաշվեքննիչ պալատի կողմից ձևավորվել են տեղեկատվական բազաներ: Այդ բազաները հնարավորություն են ընձեռել վերլուծել ՀՀ տարածք ներմուծված դեղերի ծավալներն՝ ըստ տեսակների և առանձին ներմուծումների և ըստ ներմուծողների: Վերլուծության արդյունքում պարզվել է՝

ԱՄՆ դոլար			
	2016թ.*	2017թ.	2018թ. 1-ին կիսամյակ
ՀՀ ներմուծված դեղորայքի գումարը	100,690,140.5	187,456,266.4	67,387,927.2
որից՝ բարեգործական կարգով	23,982,793.2	99,856,682.2 ³	22,978,006.9
Այլ նպատակներով (փորձանմուշներ)	161,345.6	259,368.3	207,308.2
Կոմերցիոն նպատակներով ներմուծված դեղորայքի գումարը	76,546,001.7	87,340,216.0	44,202,612.1

³ 2017թ. ՀՀ Առողջապահության նախարարության մարդասիրական օգնության հանրապետական կենտրոնի կողմից բարեգործական նպատակով ներմուծվել է 3000 հատ 65,547,245.9 ԱՄՆ դոլար արժեքով Սովալդի 400մգ դեղամիջոցը:

* համեմատություն իրականացնելու համար արտացոլվել են նաև 2016թ. տվյալները:

որից՝ ԵԱՏՄ անդամ երկրներից ներմուծված դեղորայքի գումարը	6,668,958.1 (8.7%)	9,779,648.1 (11.2%)	5,617,655.0 (12.7%)
Ներմուծում իրականացնող կազմակերպությունների թիվը	97	76	71
Ներմուծված դեղորայքի տեսակների քանակները	3235	3072	2463
ՀՀ-ում գրանցված դեղերի քանակը	4583	4622	4048
ՀՀ նոր գրանցված դեղերի քանակը	996	810	421

Արդյունքից հետևում է, որ ներմուծվող կազմակերպությունների թվի նվազմանը զուգահեռ նվազել են նաև նոր գրանցված դեղերի տեսակների քանակը:

Ներմուծված դեղորայքի բազայի (կոմերցիոն նպատակներով) վերլուծության արդյունքում պարզվեց, որ դեղերի շուկայում հիմնականում դերակատարում ունեն 7 ներմուծող կազմակերպությունները, որոնք միասին ընդհանուր ներմուծել են 2016թ.՝ 55,754,974.7 ԱՄՆ դոլարի (72.84%), 2017թ.՝ 66,906,138.8 ԱՄՆ դոլարի (76.60%) և 2018թ. 1-ին կիսամյակում՝ 34,256,661.2 ԱՄՆ դոլարի (77.50%) դեղորայք: Այդ 7 կազմակերպությունների կողմից ներմուծվող դեղերի մասնաբաժինն ունի աճի միտում:

Համաձայն ՀՀ ՊԵԿ-ից ստացված տեղեկատվության՝ ՀՀ ներմուծված դեղերի տեղեկատվական բազաները համադրելով «Դեղերի և բժշկական տեխնոլոգիաների փորձագիտական կենտրոն» ՓԲԸ-ից ստացված ՀՀ դեղերի ներմուծման բազաների հետ, պարզվել է, որ առկա են դեպքեր, երբ ներմուծող ընկերությունները և ֆիզիկական անձինք ԵԱՏՄ անդամ երկրներից ներմուծել են դեղորայք, սակայն տեղեկատվություն չեն ներկայացրել «Դեղերի և բժշկական տեխնոլոգիաների փորձագիտական կենտրոն» ՓԲԸ-ին և համապատասխան սահմանված փորձաքննություններ չեն անցել:

- Ներկայումս դեղերը համարվում են դրոշմապիտակներով պիտակավորման ենթակա ապրանք: Դեղերի մասով կիրառվում են նույն դրոշմապիտակները, ինչը կիրառվում է նաև այլ պիտակավորման ենթակա ապրանքների մասով: Դեղերի դրոշմապիտակների բազան համադրելով «Դեղերի և բժշկական տեխնոլոգիաների փորձագիտական կենտրոն» ՓԲԸ-ի կողմից տրամադրված ներմուծված դեղերի բազայի հետ ի հայտ են եկել տարբերություններ՝ ներմուծված դեղերի քանակների և տեսակների հետ կապված:

- Ընթացիկ եզրակացության առաջարկություններ բաժնում ներկայացվել են մի շարք առաջարկություններ՝ դեղերի հաշվառման, գրանցման, դրոշմապիտակավորման, դրանց նկատմամբ հետազա (արտադրողից մինչև սպառող) հսկողության վերաբերյալ:

ՀՀ ՊԵՏԱԿԱՆ ՊԱՐՏՔԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՀԱՇՎԵՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆ

Հաշվեքննության օբյեկտը		
ՀՀ ֆինանսների նախարարություն		
Հաշվեքննության կատարման ժամկետը	Հաշվեքննությունն ընդգրկող ժամանակաշրջանը	
24.09.19-24.12.19թթ.	01.01.17-31.12.18թթ.	
Հաշվեքննության առարկան	Հաշվեքննության մեթոդաբանությունը	
ՀՀ պետական պարտքի կառավարում	Հաշվեքննությունն իրականացվել է «Հաշվեքննիչ պալատի մասին» ՀՀ օրենքի, Բարձրագույն հաշվեքննիչ մարմինների միջազգային (ISSAI 100, 300) ստանդարտների համաձայն: Հաշվեքննությունն իրականացվել է համակարգին միտված մոտեցմամբ:	
Համակարգին միտված առաջարկություններ	Արդյունքին միտված առաջարկություններ	Խնդիրներին միտված առաջարկություններ
46	-	-
Եզրակացություն		Հղումը
Ծախսային և նպատակային արդյունավետության սկզբունքները չեն պահպանվել:		

Առավել ուշագրավ փաստեր

1. ՀՀ պետական պարտքի սահմանման և դրա կառավարման շրջանակ

ՀՀ պետական պարտքի դե յուրե, ինչպես նաև պետական պարտքի կառավարման ընթացքում կիրառված դե ֆակտո սահմանումը բավարար համապարփակ չէ, այն չի ներառել ոչ բացահայտ պայմանական պարտավորությունները (մասնավորապես՝ պետական կամ գերազանցապես պետական սեփականությամբ ձեռնարկությունների, ինչպես նաև այն ոչ պետական կամ գերազանցապես ոչ պետական ձեռնարկությունների չերաշխավորված պարտքը, որոնց ռազմավարական կարևորությամբ և բնականոն գործունեության շարունակման հանրային շահով պայմանավորված մեծ է նշված կազմակերպությունների կողմից իրենց պարտավորությունները չկատարելու դեպքում պետության ֆինանսական միջամտության հավանականությունը), որի արդյունքում հաշվեքննության չափանիշների տեսանկյունից պետական պարտքի մաս համարվող նշված բաղադրիչը փաստացի մնացել է պետության կողմից անկառավարելի: Նշված